

VERKENNING HANDHAVINGSMOGELIJKHEDEN BINNEN DE WMO 2015

Inhoudsopgave:

- Inleiding 3
- Artikelsgewijze verkenning handhavingsbevoegdheden 4 t/m 17
- Stappenplan handhaving WMO 2015
 - Gemeente 18
 - Cliënten 18
 - WMO bevoegdheden toezichthouders 19

Inleiding

Drie transities, één handhavingsaanpak.

Tot 1 januari 2015

Er is een groot verschil in de voorzieningen voor Handhaving zoals deze zijn voorzien in de nieuwe WMO 2015 en de huidige Wmo.

De huidige Wmo is een kaderwet of raamwet waarin het uitgangspunt was dat aan gemeenten grote vrijheid werd gelaten bij de uitvoering.

In de huidige Wmo is de opdracht neergelegd om een verordening en beleidsregels vast te stellen. De grondslag voor de BOA-bevoegdheid ligt in de 'Circulaire BOA'. In domein V is de bevoegdheid geregeld voor het werkveld 'Werk, Inkomen en Zorg'. Hoewel niet met name genoemd wordt aangenomen dat de Wmo valt onder het werkveld Zorg. Dat betekent dat de BOA met bevoegdheid voor domein V daarmee bevoegd is voor onderzoeken in de Wmo. Dit betreft zowel bestuursrecht en strafrecht.

In titel 5.2 Awb zijn regels gesteld voor het aanwijzen van toezichthouders. Eén van de voorwaarden is dat de bevoegdheid voor het inzetten van toezichthouders moet zijn opgenomen in een wettelijk voorschrift (hier spreekt de Awb niet van wet), bijvoorbeeld een verordening (artikel 5:11) Dit houdt in dat om toezichthouders te kunnen aanwijzen voor de uitvoering van de huidige Wmo, in de verordening daartoe een bepaling moet zijn opgenomen die dat mogelijk maakt. Bevat de huidige Wmo-verordening zo'n bepaling niet dan kunnen geen toezichthouders worden ingezet voor de controle op de naleving van de Wmo.

Vanaf 1 januari 2015

Gemeenten krijgen door de driedelige decentralisatieoperatie meer verantwoordelijkheid en taken, waarbij samenhang in de dienstverlening en aldus in de handhaving een kritische succesfactor is. Eenduidig regie kunnen voeren op de handhaving levert meer resultaat op en werkt kostenbesparend.

Het wetsvoorstel WMO 2015 draagt gemeenten op toezicht op de uitvoering van deze wet te houden. In de nieuwe WMO zijn aspecten als inlichtingenplicht, handhaving, (toezicht)bevoegdheden, terugvordering etc. expliciet en beter geregeld. Zie wettekst en MvT van de WMO 2015.

Hieronder wordt artikelsgewijs aangegeven welke handhavingsmogelijkheden er zijn binnen de WMO 2015. Op het eind wordt aangegeven wat de consequenties en de te maken stappen zijn voor de gemeenten, de cliënt en de toezichthouders.

Artikelsgewijze verkenning handhavingsbevoegdheden binnen de WMO 2015:

Artikel	Tekst	Bijzonderheden	Mem v toelichting
2.1.3	<p>De gemeenteraad stelt bij verordening de regels vast die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college ter uitvoering daarvan te nemen besluiten of te verrichten handelingen.</p> <p>4. In de verordening worden regels gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.</p>	<p>(Handhavings-)verordening</p> <p>(Voor 01 november ingevolge art 8.7 lid 1)</p>	<p>Algemeen deel MvT (blz 17 onder 2.4)</p> <p>In dit wetsvoorstel is opgenomen welke onderwerpen de gemeenteraad in ieder geval in de verordening moet opnemen. Zo moeten in de verordening bijvoorbeeld regels worden gesteld over de aan voorzieningen te stellen kwaliteitseisen en de daaruit voortvloeiende aan beroepskrachten te stellen eisen van deskundigheid. Dat geldt ook voor de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik. De fraudebestendigheid van de uitvoering van deze wet zal hierdoor worden bevorderd. De regering hecht eraan dat gemeenten actief invulling geven aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik. De verordening zal ook duidelijkheid moeten bieden aan de door de gemeente te stellen eisen aan de bestuursstructuur en bedrijfsvoering van aanbieders en aan de klachtenprocedure en de medezeggenschapsprocedure voor cliënten bij aanbieders. Het wetsvoorstel bepaalt niet de inhoud van de door gemeente te maken keuzes;</p> <p>Artikelsgewijze deel MvT</p> <p>Het behoort tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid misbruik van de geboden voorzieningen te voorkomen en, waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van maatwerkvoorzieningen of persoonsgebonden budgetten. Een zorgvuldig gebruik van collectieve middelen is wezenlijk</p>

			voor het draagvlak daarvan. Het vierde lid verplicht de gemeente daarom in de verordening daarover regels te stellen.
2.3.2 lid 1 t/m 6	1. Indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, voert het college in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken, een onderzoek uit overeenkomstig het tweede tot en met achtste lid. Het college bevestigt de ontvangst van de melding.	Onderzoeksplicht door gemeente	Zoals in het algemeen deel van deze toelichting is aangegeven, hoeft niet in alle gevallen steeds een onderzoek te worden uitgevoerd zoals dat in dit artikel verder is geregeld. Als de cliënt tijdens het onderzoek te kennen geeft dat hij met aangereikte mogelijkheden uit de voeten kan of geen aanvraag voor een maatwerkvoorziening zal doen, kan het onderzoek als afgerond worden beschouwd. In het tweede lid is als waarborg voor een zorgvuldig onderzoek bepaald welke onderwerpen in ieder geval in het onderzoek moeten worden meegenomen. (Dit impliceert een minimale eis)
2.3.2 lid 7	De cliënt dan wel diens vertegenwoordiger verschaft het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen	Verstrekken gegevens en bescheiden	
2.3.6 onder 5	Het college kan een persoonsgebonden budget weigeren: b. indien het college eerder toepassing heeft gegeven aan artikel 2.3.10, eerste lid, onderdeel a, d en e.	Weigeren PGB	Het kan om redenen van doelmatigheid niet wenselijk zijn een persoonsgebonden budget te verstrekken als de gemeente daardoor duurder uit zou zijn omdat inkoopvoordelen zouden wegvallen als te veel personen zelf ondersteuning willen inkopen met een pgb. Om die reden kan de gemeente een cliënt een persoonsgebonden pgb weigeren (onderdeel a). Daarnaast heeft de gemeente op grond van onderdeel b de mogelijkheid om een cliënt een pgb te weigeren als de gemeente eerder een beslissing om een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden pgb te verstrekken heeft herzien of ingetrokken, omdat de cliënt toen onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt (artikel 2.3.10, onderdeel a), niet voldeed aan de gestelde voorwaarden (artikel 2.3.10, onderdeel d) of de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikte (artikel 2.3.10, onderdeel e).
2.3.8 eerste lid	1. De cliënt doet aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle	Inlichtingenverplichting cliënt	De in het eerste lid geregelde inlichtingenverplichting heeft als uitgangspunt dat van de cliënt aan wie een

	feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6.		maatwerkvoorziening of een daaraan gekoppeld persoonsgebonden budget is verstrekt, verlangd kan worden dat hij voldoende gegevens en inlichtingen verstrekt om het college in staat te stellen te beoordelen of het beroep op die maatwerkvoorziening of het daaraan gekoppelde persoonsgebonden budget terecht is gedaan. Indien het de cliënt redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat er feiten en omstandigheden, of daarin opgetreden wijzigingen, zijn die van invloed kunnen zijn op de toekenning van de maatwerkvoorziening of het daaraan gekoppelde persoonsgebonden budget, dient de cliënt dit onverwijld aan het college te melden. Verstrekt de belanghebbende niet onverwijld uit eigen beweging of op verzoek van het college alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de toekenning van de maatwerkvoorziening of het daaraan gekoppelde persoonsgebonden budget. Het college kan niet alleen bij een aanvraag, maar ook in andere stadia concrete informatie en bewijsstukken van de belanghebbende vragen.
2.3.8 derde lid	De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.	Medewerkingsverplichting cliënt	Het derde lid bevat een algemene medewerkingverplichting en ziet op alle denkbare vormen van medewerking. Het niet verlenen van specifiek verlangde medewerking kan voor het college aanleiding vormen een maatwerkvoorziening niet te verstrekken, in te trekken of op te schorten. Het gaat hier om medewerking verlenen bij het onderzoek en daarna. Uit artikel 5:20 Awb vloeit voorts een medewerkingsverplichting jegens de toezichthouder voort.
2.3.9	Het college onderzoekt periodiek of er aanleiding is een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 te heroverwegen.	Heronderzoek	Omdat een maatwerkvoorziening een op maat van de persoon gesneden afgestemd geheel van maatregelen is, is in het eerste lid opgenomen dat het college periodiek nagaat of het pakket aan maatregelen nog altijd 'op maat' is en of het eventueel verstrekte persoonsgebonden budget nog passend is. Hoe vaak dit noodzakelijk zal zijn, zal mede afhangen van de ondersteuningsbehoefte van betrokkene en hetgeen bij het onderzoek is vastgesteld. De bepaling kan ertoe leiden dat het college na onderzoek tot de conclusie komt dat het geheel aan maatregelen nog altijd goed op de persoon is afgestemd, maar ook dat het college tot een heroverweging komt en beslist dat de cliënt meer of minder diensten hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere

			maatregelen nodig heeft.
2.3.10 lid 1 onder a	Het college kan een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 herzien dan wel intrekken, indien het college vaststelt dat: a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid,	Herziening en intrekking bij onjuiste inlichtingen	Een reden voor het college om dit artikel toe te passen, kan zijn wanneer de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en het college, wanneer zijn beslissing op de juiste of volledige gegevens gebaseerd zou zijn, tot een andere beslissing zou zijn gekomen (onderdeel a). Indien de cliënt de op hem rustende inlichtingenplicht jegens het college niet of niet behoorlijk nakomt, kan het college een besluit tot toekenning van een maatwerkvoorziening of daaraan gekoppeld persoonsgebonden budget herzien of intrekken. Op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur kan dit alleen indien de cliënt redelijkerwijs kon begrijpen dat hij ten onrechte een maatwerkvoorziening of daaraan gekoppeld persoonsgebonden budget ontving. Daarnaast ligt het voor de hand dat het college de cliënt in de gelegenheid stelt de juiste gegevens aan te leveren of de onvolledige gegevens aan te vullen alvorens hij beslist dat een maatwerkvoorziening of daaraan gekoppeld persoonsgebonden budget wordt herzien of ingetrokken.
2.3.10 onder d	de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden	Niet voldoen aan de voorwaarden door Cliënt	Ook indien de cliënt niet voldoet aan de voorwaarden die bij de maatwerkvoorziening of het daaraan gekoppelde persoonsgebonden budget zijn gesteld, kan de beslissing worden herzien of ingetrokken (onderdeel d)
2.3.10 onder e	e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.	Niet gebruik of gebruik voor een ander doel door cliënt	Als blijkt dat de cliënt de maatwerkvoorziening of het daaraan gekoppelde persoonsgebonden budget niet gebruikt, niet aanwendt of niet besteedt (onderdeel e), kan daaruit worden afgeleid dat de cliënt de maatwerkvoorziening of het daaraan gekoppelde persoonsgebonden budget niet nodig heeft. Dit artikel geeft het college een handvat om in dergelijke gevallen de beslissing te herzien of in te trekken.
2.4.1 lid 1	Indien het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 met toepassing van artikel 2.3.10, onderdeel a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en van degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de	Terugvordering obv OPZETTELIJK onjuist verstrekte inlichtingen	Terugvordering van de geldswaarde van een ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of ten onrechte genoten persoonsgebonden budget, wat op basis van het tweede lid een executoriale titel in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering oplevert, is alleen mogelijk in de in het eerste lid genoemde situaties. Het gaat dan om de situatie waarin een cliënt opzettelijk onjuiste of

	geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten persoonsgebonden budget.		onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid. Omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.
2.6.1 lid 1	De colleges werken met elkaar samen, indien dat voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van deze wet aangewezen is.	Samenwerking kan dus ook in het belang van de handhaving	<p>Het wetsvoorstel draagt de gemeenten op te voorzien in de ondersteuning van hun burgers. Elke gemeente mag vervolgens in beginsel zelf haar beleid ter zake bepalen. Voor bepaalde voorzieningen die niet in iedere gemeente aanwezig hoeven te zijn, ligt het echter voor de hand dat wordt gekozen voor een vorm van gemeentelijke samenwerking. Onder de Wmo was die samenwerking in ieder geval aan de orde voor de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Voor deze voorzieningen is er steeds een centrumgemeente die mede namens de andere samenwerkende gemeenten de opvang verzorgt. Ook wat betreft de steunpunten huiselijk geweld, de instellingen voor beschermd wonen en de in artikel 2.2.4, eerste lid, bedoelde anonieme hulp op afstand zal sprake moeten zijn van samenwerking tussen gemeenten. Ook deze hoeven niet in elke gemeente aanwezig te zijn.</p> <p>Er is in dit wetsvoorstel in eerste instantie niet voor gekozen om de samenwerking voor al deze taken expliciet te regelen, doch om de colleges te verplichten om indien dit aangewezen is voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van deze wet met elkaar samen te werken. Gemeenten krijgen dus de verantwoordelijkheid om zelf deze samenwerking te organiseren op de onderwerpen waarvoor dit nodig is. In het algemeen kan ervan worden uitgegaan dat gemeenten, gelet op hun regierol en verantwoordelijkheid, tot de benodigde samenwerking met andere gemeenten komen.</p>
3.4 lid 1 onder a en b	De aanbieder doet bij de toezichthoudende ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, onverwijld melding van: a. iedere calamiteit die bij de verstrekking van een	Meldingsplicht aanbieder (Toezichthouder zie art. 6.1 WMO)	De meldingsverplichting strekt ertoe te zorgen dat de toezichthouder op de hoogte is van ernstige incidenten en situaties die door hem mogelijk moeten worden onderzocht of ingrijpen vereisen. De toezichthouder kan zelf onderzoek verrichten en bezien hoe de handhaving verder moet worden

	voorziening heeft plaatsgevonden; b. geweld bij de verstrekking van een voorziening.		ingericht om doelgericht tot verbetering te komen. Een goed onderzoek is illusoir indien de toezichthouder niet over de noodzakelijke gegevens kan beschikken. In veel gevallen zal de toezichthouder een melding niet goed kunnen beoordelen en onderzoeken zonder ook van persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens kennis te nemen.
3.4 lid 2	De aanbieder en de beroepskrachten die voor hem werkzaam zijn, verstrekken bij en naar aanleiding van een melding als bedoeld in het eerste lid aan de toezichthoudende ambtenaar de gegevens, daaronder begrepen persoonsgegevens, gegevens betreffende de gezondheid en andere bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in de Wet bescherming persoonsgegevens, voor zover deze voor het onderzoeken van de melding noodzakelijk zijn.	Inlichtingenplicht aanbieder	Het tweede lid legt aan de aanbieder en aan de betrokken beroepskrachten de verplichting op persoonsgegevens en gegevens betreffende de gezondheid en andere bijzondere persoonsgegevens te verstrekken, voor zover dat voor de behandeling van de melding noodzakelijk is. Deze verplichting doorkruist het beroepsgeheim. Met het oog op een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens is het van groot belang dat zo precies mogelijk wordt geregeld welke gegevens aanbieders en beroepskrachten bij een melding aan de toezichthouder moeten verstrekken. In artikel 2.1.3 is aan de gemeente opgedragen bij verordening te regelen welke eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld. Met betrekking tot de melding van calamiteiten en geweld zal op deze basis voor de beroepskrachten en aanbieders inzichtelijk zijn welke gegevens de toezichthouder moet ontvangen om het onderzoek zorgvuldig te kunnen doen. In de beoogde regelgeving kan zoveel mogelijk geconcretiseerd worden welke gegevens noodzakelijk worden geacht voor een goede beoordeling. Dat laat echter onverlet dat per geval concreet moet worden getoetst of die gegevens in dat geval ook noodzakelijk zijn. Op de hulpverlener rust een beroepsgeheim voor alles wat de cliënt hem in vertrouwen heeft medegedeeld. Dit beroepsgeheim zou zich kunnen verzetten tegen het geven van informatie aan de aanbieder (lees: de door deze daarvoor aangewezen functionaris) over calamiteiten die zich in de hulpverlening hebben voorgedaan of over geweld. De hulpverlener mag dergelijke informatie in beginsel niet zonder toestemming van de cliënt aan anderen doorgeven. Het ligt dan ook in de rede dat de hulpverlener die intern melding zou willen maken van een calamiteit of een geval van geweld tegen een cliënt, in eerste instantie tracht daarvoor de instemming van de cliënt te verwerven. Er zijn echter situaties denkbaar waarin de cliënt niet of niet meer in staat is die instemming te geven of waarin het 'hogere'

			belang van bescherming van de afhankelijke cliënt toch actie van de hulpverlener verlangt. Met het oog daarop is, net als dat in artikel 9, vijfde lid, van het wetsvoorstel kwaliteit, klachten en geschillen zorg is gebeurd, expliciet bepaald dat de hulpverlener zo nodig zonder toestemming gegevens kan verstrekken die noodzakelijk zijn voor het onderzoeken van een incident.
5.1.1 lid 1	Het college is bevoegd tot het verwerken van persoonsgegevens van de cliënt, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van diens behoefte aan ondersteuning van zijn participatie of zelfredzaamheid dan wel opvang of beschermd wonen, alsmede persoonsgegevens van diens echtgenoot, ouders, inwonende kinderen en andere huisgenoten die noodzakelijk zijn om vast te stellen welke hulp deze aan de cliënt bieden of kunnen bieden, voor zover deze zijn verkregen in het kader van het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, dan wel op grond van artikel 2.3.8 , 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4 of 5.2.5, en noodzakelijk zijn voor de uitvoering van artikel 2.1.4, 2.1.5, 2.3.2, 2.3.3, 2.3.5, 2.3.6, 2.3.9 , 2.3.10 , 2.4.1 of 2.4.3.	<p>Art 2.3.8 betreft de inlichtingen verplichting van de cliënt;</p> <p>Art 2.3.9 is heronderzoek</p> <p>Art 2.3.10 is herziening en intrekking bij onjuist verstrekte inlichtingen;</p> <p>Art 2.4.1 is terugvordering obv opzettelijk onjuist verstrekte inlichtingen</p>	<p>Het eerste lid verschaft het college de bevoegdheid die persoonsgegevens van de cliënt te verwerken, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn taken (onderzoek, verstrekking maatwerkvoorziening of budget, bijdrageheffing, periodieke heroverweging, controle op geleverde ondersteuning etc.).</p> <p>In het onderzoek worden de problemen waarmee betrokkene kampt, en zijn persoonskenmerken, wensen/behoefte in kaart gebracht. Allereerst zal het college de beschikking krijgen over de basale persoonsgegevens van de cliënt (naam, adres, geslacht, leeftijd, bsn). Het is onvermijdelijk dat het college, omdat het gaat om personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, in het kader van dat onderzoek ook de beschikking krijgt over zgn. bijzondere persoonsgegevens inzake de gezondheid: gegevens over diens lichamelijke of geestelijke beperkingen of problemen en, voor zover relevant voor de beoordeling van de problematiek. Omdat het per situatie om andere gegevens kan gaan, is het niet mogelijk de (bijzondere) persoonsgegevens die het college over de cliënt mag verwerken, in deze bepaling nader te concretiseren.</p> <p>Voorts krijgt het college in het kader van het onderzoek uit de aard der zaak gegevens ter beschikking over de gezinssituatie van betrokkene, omdat onderzocht wordt of en in hoeverre de echtgenoot en de kinderen een rol kunnen spelen bij het oplossen van de problematiek. Het college krijgt daarom ook de bevoegdheid persoonsgegevens te verwerken over de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen en andere huisgenoten van de cliënt. Deze gegevens worden het college tijdens het onderzoek door de cliënt verstrekt, voor zover die relevant zijn voor de beoordeling van zijn hulpvraag. Dit is tot uitdrukking gebracht met de</p>

			<p>formulering dat het moet gaan om – meer algemene, basale - gegevens over deze personen 'met betrekking tot de hulp die deze aan de cliënt bieden of kunnen bieden' (te denken valt aan de vermelding dat de echtgenoot of het kind op gezette tijden nader aangeduide gebruikelijke hulp verleent en hoever de inzet van gebruikelijke hulp in een specifiek geval reikt).</p>
5.1.5 lid 1	<p>De toezichthoudende ambtenaren zijn bevoegd tot het verwerken van persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid, van de cliënt, alsmede persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid en andere bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in de Wet bescherming persoonsgegevens, betreffende personen die betrokken bij calamiteiten, geweld bij de verstrekking van een voorziening en huiselijk geweld, voor zover deze zijn verkregen bij de uitoefening van het toezicht, bedoeld in artikel 6.1 of 6.2, en noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van het toezicht of het nemen van maatregelen ter handhaving van wettelijke voorschriften.</p>	<p>Verwerking persoonsgegevens</p>	<p>Omdat toezichthoudende ambtenaren bij aanbieders en bij cliënten toezicht houden op de kwaliteit van de geleverde ondersteuning en zowel de aanbieder als de cliënt gehouden zijn medewerking te verlenen aan het uitvoeren van het toezicht, is het onvermijdelijk dat de toezichthoudende ambtenaren de beschikking krijgen over persoonsgegevens van de cliënt; dit omvat noodzakelijkerwijs ook gegevens omtrent de ondersteuning die aan de cliënt wordt verleend en daarmee derhalve ook persoonsgegevens omtrent diens gezondheid.</p> <p>Voorts is een gevolg van het toezicht dat de toezichthoudende ambtenaren uitvoeren naar aanleiding van de op grond van artikel 3.3 verplichte meldingen van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening, dat die ambtenaren ook komen te beschikken over (bijzondere) persoonsgegevens van de aanbieder en diens medewerkers (bijvoorbeeld over seksueel misbruik).</p> <p>Het eerste lid geeft hen de bevoegdheid deze gegevens te verwerken.</p> <p>Het is in beginsel niet noodzakelijk dat de persoonsgegevens waarover de toezichthoudende ambtenaren bij de uitoefening van hun taken de beschikking krijgen, aan het college worden verstrekt; dat lijdt slechts uitzondering voor zover het college de beschikking over die gegevens moet hebben om handhavingsmaatregelen jegens de aanbieder of de cliënt te kunnen nemen.</p> <p>Dit artikel regelt voor welke doelen de toezichthoudende ambtenaren persoonsgegevens mogen verwerken. De toezichthoudende ambtenaren bepalen binnen de kaders van dit artikel in hoge mate zelf welke persoonsgegevens</p>

			worden verwerkt en met welke middelen dat gebeurt; bovendien zullen deze gegevens slechts in een beperkte categorie van gevallen aan het college of anderen beschikbaar mogen worden gesteld. Daarom is ervoor gekozen de toezichthoudende ambtenaren aan te wijzen als verantwoordelijke voor de verwerking van deze gegevens.
5.1.5 lid 2	De toezichthoudende ambtenaren zijn de verantwoordelijken voor de verwerking, bedoeld in het eerste lid. De aanbieder en de beroepskrachten die voor hem werkzaam zijn, verstrekken bij en naar aanleiding van een melding als bedoeld in het eerste lid aan de toezichthoudende ambtenaar de gegevens, daaronder begrepen persoonsgegevens, gegevens betreffende de gezondheid en andere bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in de Wet bescherming persoonsgegevens, voor zover deze voor het onderzoeken van de melding noodzakelijk zijn.	Verwerking persoonsgegevens	Zie toelichting 5.1.5 lid 1
5.2.1 lid 1	Het college is bevoegd aan de in het tweede lid genoemde derden persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid, te verstrekken, die het college heeft verkregen: a. in het kader van het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, dan wel op grond van artikel 2.3.8, 2.3.9, 5.2.2, 5.2.3 of 5.2.5, b. ten behoeve van de taken die bij of krachtens de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening aan het college zijn opgedragen, voor zover betrokkene het college ondubbelzinnige toestemming tot verwerking daarvan heeft verleend als bedoeld in artikel 5.1.1, vijfde lid, c. van een zorgverzekeraar of een zorgaanbieder als bedoeld in de Zorgverzekeringswet of van het indicatieorgaan, bedoeld in artikel 9b, eerste lid, van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, voor zover betrokkene ondubbelzinnige toestemming heeft verleend als bedoeld in artikel 5.2.5 tot het verstrekken daarvan aan het college.	Verstrekking persoonsgegevens aan derden	Voor een goede uitvoering van het wetsvoorstel is gegevensverstrekking tussen de actoren die bij die uitvoering een rol toekomt, noodzakelijk. Het gaat om verstrekking door: <ul style="list-style-type: none"> - het college aan een aanbieder die een maatwerkvoorziening levert, het CAK, een andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid, de Sociale verzekeringsbank, toezichthoudende ambtenaren; - een aanbieder die een maatwerkvoorziening levert (en derden die ten laste van een pgb ondersteuning leveren), aan het college, het CAK en een andere instantie in het kader van de uitvoering van de artikelen 2.1.4 en 2.1.5, de Sociale verzekeringsbank en de toezichthoudende ambtenaren; - de rijksbelastingdienst aan het college, het CAK en de andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid; - het CAK, een andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid, de Sociale verzekeringsbank en de

			toezichthoudende ambtenaren aan het college onderscheidenlijk de minister.
5.2.1 lid 2	<p>2. Het college is slechts bevoegd tot het verstrekken van de in het eerste lid bedoelde persoonsgegevens aan:</p> <p>a. de aanbieder die zich jegens het college heeft verbonden tot het leveren van de maatwerkvoorziening aan de cliënt, voor zover deze noodzakelijk zijn voor het aan de cliënt leveren van de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen waartoe hij zich jegens het college dan wel de cliënt heeft verbonden;</p> <p>b. het CAK en een andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van artikel 2.1.4 of 2.1.5;</p> <p>c. de Sociale verzekeringsbank, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 2.6.2;</p> <p>d. toezichthoudende ambtenaren, voor zover deze noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van het toezicht of het nemen van maatregelen ter handhaving van wettelijke voorschriften.</p>	Verstrekking persoonsgegevens aan derden	Zie hiervoor 5.2.1 lid 1
5.2.2	<p>De aanbieder die een maatwerkvoorziening levert en een derde aan wie ten laste van een persoonsgebonden budget betalingen worden gedaan, zijn bevoegd uit eigen beweging en desgevraagd verplicht kosteloos persoonsgegevens van de cliënt, waaronder bijzondere persoonsgegevens, te verstrekken, aan;</p> <p>d. toezichthoudende ambtenaren, voor zover deze noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van het toezicht of het nemen van maatregelen ter handhaving van wettelijke voorschriften.</p>	Verstrekking persoonsgegevens door aanbieder	
5.2.4 lid 2	De Sociale verzekeringsbank is bevoegd uit eigen beweging en desgevraagd verplicht persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid, die zijn verkregen ten behoeve van de uitvoering van de taak, bedoeld in	Verstrekking persoonsgegevens door Svb aan college	Dit artikel verplicht de actoren die een rol spelen bij de uitvoering van deze wet (CAK, SVB, toezichthoudende ambtenaren) desgevraagd de persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid, aan het college te verstrekken, voor zover het college die gegevens

	artikel 2.6.2, te verstrekken aan het college, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van artikel 2.1.4, 2.1.5, 2.3.6, 2.3.9, 2.3.10 of 2.4.3 door het college.		nodig heeft voor de uitvoering van de taken op grond van deze wet. Zij mogen dit ook uit eigen beweging doen. Voor het CAK en de SVB kan het gaan om (vermoedens van) fraude of misbruik.
5.2.4 lid 3	Toezichthoudende ambtenaren zijn bevoegd uit eigen beweging en desgevraagd verplicht persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid, die zijn verkregen ten behoeve van de uitoefening van het toezicht, bedoeld in artikel 6.1, te verstrekken aan het college, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van artikel 2.1.4, 2.1.5, 2.3.6, 2.3.9, 2.3.10 of 2.4.3 door het college.	Verstrekking persoonsgegevens door toezichthouders aan college	Voor toezichthoudende ambtenaren kan het gaan om informatie die aanleiding geeft tot heroverweging van de verstrekte maatwerkvoorziening of het verstrekte pgb (bijvoorbeeld wanneer de problematiek op basis waarvan de beschikking is vastgesteld niet meer aanwezig lijkt te zijn); het kan ook gaan om informatie die kan leiden tot handhavingsbeslissingen van het college.
6.1 lid 1	Het college wijst personen aan die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.	Aanwijzen van toezichthouders (Voor 1 januari 2015 ingevolge art. 8.7 lid 5)	<p>Toezicht op de naleving van regels is wenselijk en noodzakelijk. Het toezicht strekt in meer algemene zin tot het bewaken van de belangen van een goede ondersteuning en van de cliënten voor zover die belangen uitstijgen boven het belang van de individuele cliënt.</p> <p>Het past bij het decentrale karakter van onderhavig wetsvoorstel om het toezicht op de naleving van de wet en de gemeentelijke regels die op basis van de wet worden gesteld, ook aan de gemeente over te laten. Het eerste lid draagt het college op om de personen aan te wijzen die met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast. Deze formulering omvat niet alleen de in het wetsvoorstel neergelegde regels en de regels die in een gemeentelijke verordening zijn opgenomen, maar ook voorwaarden die het college ter voldoening aan de wettelijke regels en verordeningen mogelijk in overeenkomsten met aanbieders heeft opgenomen. Het college is vrij in de keuze van de inrichting van het toezicht en de plaats daarvan in de gemeentelijke organisatie. De aanwijzing kan categoriaal (bijv. de ambtenaren van de dienst toezicht of van de GGD) of individueel (de heer of mevrouw x) zijn. Door deze formulering staat vast dat de met toezicht belaste personen toezichthouder zijn in de zin van de Awb (artikel 5:11) en de in die wet vastgelegde verplichtingen en bevoegdheden hebben, tenzij daarvan in het wetsvoorstel expliciet is</p>

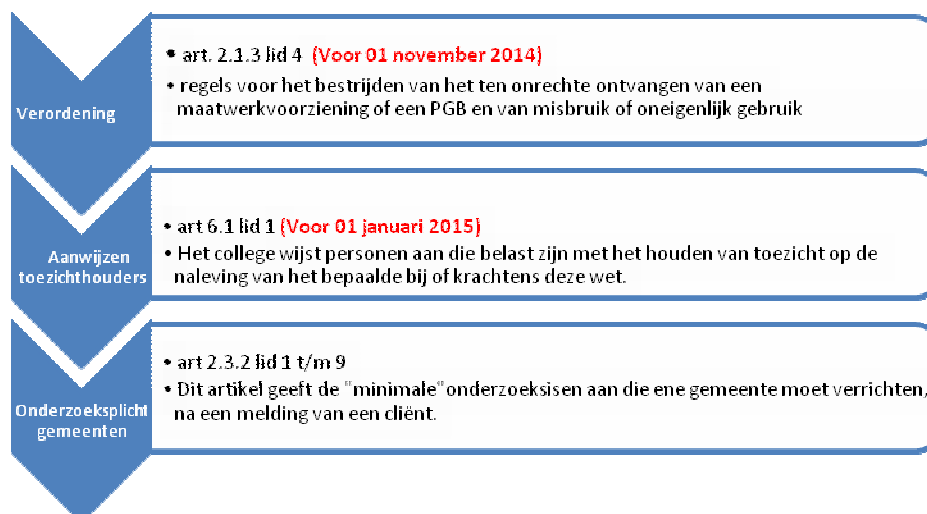
			afgeweken of daaraan in het wetsvoorstel extra bevoegdheden zijn toegevoegd.
6.1 lid 2	De toezichthoudende ambtenaren zijn, voor zover dat voor de vervulling van hun taak noodzakelijk is en in afwijking van artikel 5:20, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, bevoegd tot inzage van dossiers.	Bevoegdheid inzage dossiers	<p>Het tweede lid bepaalt dat de toezichthouder, voor zover dat noodzakelijk is voor de vervulling van zijn taak, in afwijking van artikel 5:20 Awb bevoegd is tot inzage van dossiers. Het gaat hier om dossiers zoals die met betrekking tot cliënten worden opgesteld door aanbieders die ondersteuning leveren en dossiers die het SHG opstelt met betrekking tot personen die bij een melding van huiselijk geweld zijn betrokken.</p> <p>De toezichthouder zal een voornemen tot inzage moeten toetsen aan het noodzakelijkheidsvereiste en het proportionaliteitsvereiste.</p> <p>Het noodzakelijkheidsvereiste brengt met zich dat de toezichthouder deze bevoegdheid tot inzage slechts heeft voor zover dat voor de vervulling van zijn taak noodzakelijk is. Dat wil zeggen dat de desbetreffende gegevens voor het onderzoek niet op een andere wijze verkregen kunnen worden, en voor het onderzoek niet afgezien kan worden van de desbetreffende gegevens.</p> <p>Het proportionaliteitsvereiste houdt in dat de toezichthouder bij gebruik van zijn inzagerecht geen gebruik maakt van de individuele cliëntgegevens, maar aan de hand van de cliëntendossiers uitsluitend het handelen van de aanbieder beoordeelt. De toezichthouder zal voorts van zijn inzagerecht alleen gebruik mogen maken in gevallen waarin in redelijkheid niet kan worden gevergd dat vooraf om toestemming wordt gevraagd of waarin toestemming vragen niet mogelijk is. Daarvan kan sprake zijn in de volgende gevallen:</p> <p>– Bij grootschalige thematische onderzoeken. Het gaat de toezichthouder niet om de individuele cliëntgegevens als zodanig, maar om de vraag of bijvoorbeeld bepaalde protocollen/procedures zijn nageleefd. Bij dergelijke onderzoeken kan het gaan om vele dossiers die ingezien moeten worden. Deze hoeveelheid tezamen met het gegeven dat het niet om de cliëntgegevens als zodanig gaat,</p>

			<p>maakt dat de toezichthouder in deze gevallen gebruik wil maken van het inzagerecht (zonder toestemming cliënt). Het vragen van toestemming of anonimiseren van vele dossiers zou een grote administratieve toezichtslast voor de aanbieders met zich brengen. Bij gebruik maken van het inzagerecht mag het dus niet gaan om de individuele cliëntgegevens als zodanig, moet het gaan om ten minste honderden dossiers en mag er geen eenvoudiger of minder belastende mogelijkheid voorhanden zijn.</p> <p>– Bij calamiteiten als gevolg waarvan de cliënt is overleden. Voor inzage in het dossier kan dan geen toestemming meer gevraagd worden aan de cliënt. Het beroepsgeheim van een hulpverlener geldt ook na de dood van een cliënt. Nu moet de hulpverlener een belangenafweging maken om al dan niet inzage in het dossier toe te staan. Juist daar waar toezicht noodzakelijk is, namelijk indien mogelijk sprake is van fouten in de ondersteuning, creëert deze situatie een vreemd dilemma bij de hulpverlener. Om dit knelpunt op te heffen is inzagerecht van de toezichthouder zonder toestemming opgenomen.</p> <p>– Bij andere ernstige gevallen, bijvoorbeeld kindermishandeling. Daarbij ligt het niet voor de hand aan de ouders – die mogelijk dader zijn – toestemming te vragen. Indien de toezichthouder afhankelijk zou zijn van toestemming van een mogelijke dader, kan hij niet naar behoren zijn wettelijk opgelegde taken uitvoeren. Een mogelijke dader kan immers andere motieven hebben om inzage te weigeren dan die waartoe de taak van de toezichthouder zich uitstrekt: de kwaliteit van de ondersteuning.</p>
6.1 lid 3	Voor zover de toezichthoudende ambtenaar door inzage in bescheiden bij de vervulling van zijn taak dan wel door verstrekking van gegevens in het kader een melding als bedoeld in artikel 3.4, gegevens, daaronder begrepen bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in de Wet bescherming persoonsgegevens, heeft verkregen, ter zake waarvan de beroepskracht uit hoofde van zijn beroep tot geheimhouding verplicht is, geldt gelijke	Geheimhoudingsplicht	In talloze internationale en nationale wettelijke regels is gewaarborgd dat de informatie, waarover een hulpverlener beschikt, over personen die zich om hulp tot hem hebben gewend, geheim is. De hulpverlener heeft een zwijgplicht met betrekking tot de kennis die hij bij de uitoefening van zijn beroep heeft verkregen; deze zwijgplicht mag, tenzij er sprake is van expliciete toestemming van de cliënt, slechts doorbroken worden als daarvoor een goede, bij voorkeur wettelijke, grond bestaat. Het vierde lid legt ook aan de

	verplichting voor de toezichthoudende ambtenaar, onverminderd het bepaalde in artikel 5.2.4.		toezichthouder een geheimhoudingsplicht op ten aanzien van de cliëntgegevens die voor de betrokken beroepsbeoefenaar onder het beroepsgeheim vallen.
--	--	--	--

Stappenplan handhaving WMO 2015:

Gemeente:

Clënten:

WMO toezichthouders:

